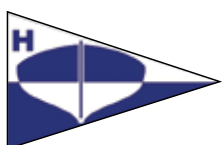

Ankertovskrogen

Årsskrift for Hjarbæk Sjøgtelaug 2015

... Dæ mangler kun jæn!

Ret syd, lige i kimmingen og i den begyndende skumring stod en lille, lysende klar stjerne. En mere himmelkyndig i selskabet kundgjorde, at der på dette tidspunkt ingen stjerner skulle være på dette sted. Gruppen, dele af Hjarbæk Sjægtelaug på sommer-tur ved Ejerslev på Mors, sad og nød aftenstilheden og hinandens selskab, hovedparten aldeles uinteresserede i astronomiske fænomener.

Tiden gik – det var næsten blevet helt mørkt – og observatøren fra før bemærkede, at stjernen var vokset, og at den brummede svagt! Hmm ... der blev skævet til hans rødvinsglas. Så gled stjernen forbi – fuldt dækslys og et blåligt skær ...

»DET ER PLYS«!

Straks forlod halvdelen af selskabet pladsen og løb mod havnen, og det VAR Plys. Da han stævnede ind gennem havnehullet blev han modtaget med korsang »Blæsten går frisk« ... akkompagneret af hurraråb og hornmusik ... JOW JOW. »Mistral« var anløbet.

Plys startede med at sejle på Sverige (østlige øboere og andet tilløb oplyses om, at Sverige ligger i Salling, tæt på Thorum, hvor Niels Christian Olesen er født – ja, det hedder han). I en alder af 9 år bemægtigede Plys sig et trædrikketrug til kalve og stævnede ud

over de oversvømmede marker på den fædrene gård med stærke faderlige (kraftigt sekunderet af moderlige) formaninger om ikke at krydse Møjebæk Å.

Et dristigt forsøg mislykkedes og blev opdaget og farten på Sverige blev stærkt indskrænket. Trugsejladsen blev begrænset til almindelig stagnering på lavt vand med mulighed for at vinke til nabodrengen Åge, der sejlede under tilsvarende betingelser på den anden side af åen.

Plys var egentlig opsat på at blive maskinmester, men omstændighederne gjorde, at han endte som landmand i Thorum, efter ophold på efterskole, arbejde som landbrugsmedhjælper og overstået soldatertid.

Med familie (Åse og 3 børn) og landbrugsarbejde var der ikke megen tid til maritime udskjelser, men som børnene voksede til blev det nu alligevel til lidt fiskeri i fjorden fra pram, først ved Junget, og dernæst i Sønder Thise, ca. 2-3 år.

Herefter fik Plys »Bette Åge« i Hvalpsund til at bygge det gode skib »Dominique«. »Værftet« lå i »Illerisøre« (hvor den nuværende lystbådehavn ligger) og var vel nærmest udendørs med et intermistisk bliktag som værn mod de mest ubehagelige naturkræfter. Alle bordene blev håndhøvlet med rubank og slethøvl og spanterne savet ud på båndsav drevet af en lille Bernard benzinmotor (den der sad i utallige blandemaskiner på den tid). Nybygningen fik plads i Glyngøre, og med den større båd kunne der »slæbes reb til tokkegarn« som det vist hedder – en speciel udgave af Jens Vævers snurrevodsfiskemetode.

Det skønne skib ejes nu af Søren Jensen, Hjarbæk.

Mistral er næste og nuværende skib i flåden. En Fisherman 27. Fundet på Sjælland i en lettere miserabel tilstand og restaureret af Plys+søn (Hans, der er skibstømrer i Ebeltoft på Fregatten Jylland). Oprindeligt tænkt til sejlads i Grønland, men har aldrig været der. Styrhus flyttet, flot apteret og med professionelt elektronisk udstyr, mestendels installeret af ejeren selv.

I begyndelsen af 80'erne stoppede Plys med landbruget, og det gav større frihed til sejlads, så meget, at det er tid at afsløre meningen med den lidt kryptiske overskrift på denne artikel ... dæ mangler kun jæn ... PLYS HAR BESØGT SAMTLIGE HAVNE!! i Limfjorden, på nær én – Haverslev, lidt nordøst for Aggersund. Ikke fordi han har noget mod stedet, men besejlingsforholdene er vanskelige (lavt vand), og han er bange for ikke at kunne komme derfra igen. Han har også været på flere jordomsejlinger, men jorden er den, der ligger på Mors, og det er vel ikke så ringe endda!

»Dominique«. Såvel skib som mand velholdt.

Foto: Anne Hvass

Friheden gav mulighed for at tilbyde sin assistance som følgebåd ved Hjarbæk Sjægtelaugs VM og andre arrangementer rundt i fjorden. Den frihed har vi så også nydt glæde af. Åse passede drivhuset, så passede Plys fjorden – en aftale indgået i kærlig respekt for hinandens forskellige interesser. Helt frem til 2009 er Plys trofast mødt op som hjælper, og har været med til at værne om sikkerheden. Når han bliver spurgt hvad prisen er, lyder svaret, at redningsvæsenet sorterer under staten, så der er afregnet!

Dramatiske oplevelser har der ikke været mange af. En enkelt bevidstløs kajakroer er det blevet til, ja og så er han blevet kaldt over radioen for hurtigt at komme til stede for at amme et barn, der skrælede. Det fandt han ganske vanskeligt, men det viste

sig, at han kunne nøjes med at hente moderen på »Afrodite« og flytte hende til det sultne barn.

Plys har været meget glad for oplevelserne med Hjarbæk Sjægtelaug. Sejlturene frem og tilbage til stævnerne. Opankringerne i stilhed og fred (ikke ved bøjer). At vågne op en tidlig solfyldt morgen i Astrup Vig med udsigt til Jeppe på Jenle hører til blandt favoritterne, også selv om det var her han engang en tidlig morgen havde mistet sine bukser – kortvarigt, men dog længe nok til at sætte ham i dyb undren ... en undren, der sikkert ville have bredt sig til Hjarbæk, hvis han var anløbet bukseløs ... havde en skarnsknægt monstro fisket dem i nattens mulm og mørke?? ... Mysteriet løste sig lidt senere ved et tilfældigt kig i motorrummet. Han havde glemt, han selv havde lagt dem til tørre på motorkassen!

Plys har ikke helt nået 40-års jubilæum med Lauget, men der er utallige minder knyttet til samværet. Specielt har det glædet ham de gange, når armadaen med langhårede og skæggede mænd + dristige damer fra Hjarbæk sejlede op på stranden foran huset i Glyngøre og indtog haven med teltopslag og rundstykker. Åse og Plys serverede kaffen (+), før truppen slog op og begav sig på den videre færd til Venø, hjem eller hvor det nu måtte være.

Dog har Plys observeret en vis stigende alderdomstegn blandt sejlerne. De nogle gange strabadserende ture frem og tilbage til stævnerne er blevet erstattet af »bekvemmelighedssejlads på landevej med trailer«, hvilket godt kan siges at være et udtryk for en vis magelighed.

Huset i Glyngøre er solgt og det nye på den anden side af vejen rummer ikke de samme muligheder for anløb, men hjertevarmen og gæstfriheden er den samme.

3. weekend i august for mange år siden. Slusen er lukket for natten og Plys afventer morgendagen, men så dukker 4 struersjægte op, og de har har betalt slusemesteren for en ekstraordinær åbning. Plys tilbydes at smutte med igennem. Det er midnat og formodentlig nærmest vindstille, hvorfor Plys »tilbydes« bugserejob for 4 sjægte. I buldermørke når de frem til Hjarbæk havn klokken 03 om natten. Og så sker miraklet. Hjarbæk kro er stadig åben – de herrer er ventet og bliver beværtet med både mad og drikke. Det kan man da kalde service!

3. weekend i august 2016. Slusemesteren i Virksund prajes. Broen går op og »Mistra« sejler forsigtigt igennem, rolig sejlads ned gennem løbet til Hjarbæk, der skimtes næsten ret forude ... Det er blev tid VM ... denne gang jubilæumsudgave ... 40 år siden start. ... Plys er på vej!

Det er altid dejligt, når det blå skib dukker op og den gæve sallingbo lægger til kaj og bliver et par dage. For nogle af os er det yderligere en fornøjelse at høre det hjemlige sprog i sin allersmukkeste udgave ... så må andre døje med, at de stort set ikke fatter en brik af, hvad han siger!

Som et lille efterskrift har Plys ønsket, at jeg formidler en tak til Hjarbæk Sjægtelaug, Jegind, og folkene fra Venø, samt på det sidste også til de gæve nordmænd, en tak for den altid tilstedeværende gæstfrihed, venlighed og varme der bliver ham til dels.

Bent Møller Nielsen

Bemærk: Kun romflasken var skæv under interviewet.

Et langt tilbageblik i historiens kølvandsstribes

På et redaktionsmøde faldt snakken på hvor mange fra det første VM i 1977, der stadig var aktive i Sjægtelaugget. Der deltog syv sjægte med to besætningsmedlemmer i hver, altså i alt 14 sejlere. Af disse er seks stoppet med at sejle sjægt, men følger stadig med på sidelinien. tre er desværre døde.

Tilbage er så fem, som stadig er aktive, både som sejlere og med andre gøremål i laugget.

Redaktionen har bedt disse om at tænke tilbage og gøre et dyk i erindringens kramkiste, og så skrive lidt om hvad de husker fra det første VM.

Det er der kommet følgende ud af, men nu er det jo også en taknemmelig opgave. Alle er jo kommet i den alder, hvor det er lettere at huske hvad der skete for 40 år siden, end hvad der hændte i går.

Og redaktionen siger tak for velvilje og indsats.

Er der virkelig gået fyrré år siden første VM?

Ja, det er der. Dermed har der også været afholdt 39 VM'er. En lang række, hvor det er svært at holde det ene år ud fra det andet.

Men det første VM i 1977 skiller sig ud, det står forbløffende klart i erindringen.

Vi – Lis og Henrik Hvass sejlede en lille utæt 15-fods sjægt. »Anne« kom den til at hedde og L 111 blev sejlnummeret, men dengang havde den hverken navn eller sejlnummer.

Vi sejlede dengang tre sejlads til et VM, en lørdag formiddag og en lørdag eftermiddag og til sidst en søndag formiddag.

Den første sejlads gik vist meget godt, i hvert fald fik vi noteret en placering.

Mellem første og anden sejlads var der en pæn lang frokostpause, og det faldt sig således, at vi skulle have mesterskabernes æresgæst og æresdommer

til frokost. Det var Harald Nørgaard Pedersen, bedre kendt som Nørgaard P., der netop havde fået udgivet alle sjægtesejleres bibel – »Limfjordssjægten«.

Det blev en rigtig »farmor-frokost« med alt, hvad der hører til af koldt og lunt, øl og en snaps var der vist også. Og Nørgaard P. var rigtig godt tilpas, nød frokosten og fortalte og fortalte – og tiden gik, og tidspunktet for næste start nærmede sig med betænkelig fart.

Det endte med et lidt uhøfligt værtsskab: »Nu skal vi altså af sted«, og det kom vi så. Hurtigt ned på havnen og ned i sjægten, som imidlertid indeholdt en ikke ringe mængde fjordvand.

»Vi skal have øset, nej det må vi gøre undervejs«.

Hurtigt ud til starten. Pæn mellemluft af vest, og så gik starten og vi kom pænt med, og så skulle der øses! Men så kom der et pust, ikke særlig kraftigt, men alligevel for meget for en sjægt, der var halvt fuld af vand. Den tværskibs metacenterhøjde var vist blevet negativ, så stabiliteten var gået fløjten.

Stille og roligt, nærmest i slowmotion, lagde hun sig ned. Uddramatisk må det have været, for det lykkedes da for Lis at svømme rundt med en nytændt cigaret i den strakte hals.

Særlig farligt var det heller ikke. Det var lige ud for havnen, hvor der var masser af mennesker. Længe varede det da heller, ikke før en lille rød motorjolle kom ud af havnen, så redningen var nær. Men nej, det viste sig at være den daværende kromand, Ejvind Hansen, der sejlede et par gange rundt om os med et lystigt snurrende 8mm småfilmskamera, alt imens han kraftigt opfordrede os til at smile og vinke – hvorefter han sejlede mod havnen igen. Imidlertid besindede han sig og vendte tilbage og samlede Lis op, og dermed befriede hende for besværet med at kæmpe sig hen over et vandretliggende storsejl. Måske var han kommet i tanke om, at der er en gammel regel, der siger, at ved forlis skal man først redde kvinder og børn. Desværre var han nok også kommet i tanke om en anden gammel tradition ved forlis, nemlig at en kaptajn skal gå ned med sit skib, så Henrik blev overladt til sin grumme skæbne.

Men reddet blev Henrik da også, sjægten kom ind på lavt vand, hvor den blev øset tom. Bortset fra en revnet fok, et forsvundet øsekar og en lidt såret forfængelighed skete der ikke skader på hverken sjægt eller mandskab.

Om aftenen, den første VM-fest i Leif og Tennas lade, der var festligt pyntet med signalflag og vilde blomster fra naturen. Der var skipperlabskovs på menuen.

Af resultatlisten fra dette første VM kan det ses, at sjægten var ude igen til 3. sejlads søndag formiddag. Lis havde fået nok, så Henrik sejlede alene. En ny fok var lånt, hjemmesyet af et lagen og tilsyneladende skåret efter røvballen på en elefant. Som konsekvens af det mistede øsekar, blev sjægten holdt flydende ved hjælp af en træsko. Placeringen blev også derefter, en ærefuld samlet 5.plads blev det til, og det indbragte en flot ærespræmie – et signeret eksemplar af Nørgaard P's bog.

Hvem skulle have troet, at denne lidt famlende, nærmest ubehjælpelige, start skulle føre til det sjægtelaug og de verdensmesterskaber, vi kender i dag? Forstå det, hvem der kan.

*Henrik og Lis (og Anne)**

*Jo, for vores datter Anne var nemlig også med, så hun har egentlig også jubilæum i år. Men hun husker nok ikke så meget fra dette første VM, hun befandt sig inde i Lis' mave.

” Erindringer fra sjægtelivet gennem 40 år

Som det første i mit forsøg på at nedskrive mine erindringer, vil jeg sende en stor tak til Henrik Hvass. Havde det ikke været for Henrik, var der sikkert al-drig kommet Sjægtesejladens til Hjarbæk. Det var Henriks idé, efter hans tomastede skib »Lydia« havde været med i den gamle danske film »Fiskerne«. Til denne film skulle Henrik finde nogle mindre både, der sejlede rundt om »Lydia« i filmen. Og det blev Limfjordssjægte, som blev fundet rundt omkring i de små havne i Limfjorden. Herefter fulgte den ene sjægt den anden, frem til i dag, hvor havnen rummer knap 30 hjemmeboende sjægte. (Hvis alle er i vandet! – Red.)

Som en ung 19-årig flyttede jeg ind i Hjarbæk og som noget af det første fik jeg en gasteplads på den sjægt, som Verner Nielsen ejede. Jeg husker tydeligt de første år til VM i Hjarbæk. Der var seks både til start, og vi sakkede hurtigt bagefter i Verners lille sjægt. I en af sejladserne stod det så galt til at 2. start blev skudt i gang, inden vi var nået over mållinjen fra 1. start. I den næste sejlad overdrog Verner rorpinden til mig og jeg har nydt at være skipper lige siden. Det at få vind, sejl og krængning til at gå op i en højere enhed og mærke hvordan sjægten glider hurtigere og hurtigere gennem vandet – det har altid og er stadig en stor fornøjelse ved sjægtesejladens. Ligeså stor er fornøjelsen, når det ender i en 1. plads, og det er lykkedes 20 gange på de 39 år, der har været afholdt VM. Det skal lige siges, at på den tid var det kutyme at vinde skulle en tur i havnen. Da jeg dengang havde vandskræk og ikke kunne svømme var det vigtigt ikke at vinde, da det sikkert ville have taget livet af mig. Heldigvis stoppede den skik hurtigt igen.

Til det andet VM havde Verner udskiftet den lille sjægt. Nu kom vi med i mellemklassen og Verner

lod mig være skipper i de år, jeg sejlede med ham. Desværre er Verner ikke blandt os længere, da han døde for et par år tilbage.

Efter et par år fik jeg mulighed for at købe min egen sjægt, og tilbage var jeg i den mindste klasse. Sjægten havde på det tidspunkt navnet »Thy« og til det første VM »Thy« deltog i, endte det med, at jeg sejlede både rig og dæk af – så hel sund har den ikke været. Heldigvis var der lokale skibstømrer som da bestod af Leo Graversen og Knud Søndergård. De gik i gang med at restaurere sjægten og da det tog lidt længere tid end først forventet, kom den til at sejle under navnet »Æ'Teik«. Desværre kan jeg ikke huske, hvad det kostede, men jeg er sikker på, at det kunne betale sig at vente til den pris. Med »Æ'Teik« startede jeg med egen gast Kim Würtz, som jeg måtte frikøbe med en kasse Tuborg fra

Jens Hellerups sjægt. I den lille klasse var vi i skarp konkurrence med bla. Orla, Hans Peter og Henrik Hvass, som jeg husker engang fik fat i professionelle gaster. Lige lidt hjalp det og han fyrede dem hurtigt igen lørdag aften. Kim og jeg sejlede sammen i en del år og på et tidspunkt påmønstrede Helle også som forgast. Hvor længe vi sejlede sammen husker jeg ikke, da jeg siden har sejlet med dem i mange sammenhænge, som også indbefatter hyggesejlads med vores familier og sommerferier på Limfjorden.

Tilbage til de første år, hvor skippermødet blev afholdt på Henrik Hvass' gode skib »Lydia«. Vi har været en 20-25 stykker samlet nede i »Lydia« og jeg husker det som hygge og meget »romantisk«. Det første år deltog også Nørgaard P. ham selv. Vi sejlede på det tidspunkt både lørdag og søndag, og der blev drillet venskabeligt, med de placeringer vi havde om lørdagen – søndagen var den store dag, hvor alt blev afgjort. Præmierne var næsten de

samme som nu. Nogle er gået i stykker (Kim tabte engang en i laden) og nye er kommet til. Selve festen lørdag aften blev holdt i Leo og Fridas lade. Der blev hjulpet med at rydde op og gøre klar til fest. Og laden blev rammen for adskillige VM fester i årene, der kom.

Som årene gik kom der flere og flere sjægte med til VM, og laden blev for lille til de mange festglade mennesker. Det blev tid til fest i cirkustelt på Stejlepladsen, og teltplads på marken ved siden af kroen til alle, der kom fra nær og fjern. Nogle valgte dog at indlogere sig på et værelse på kroen, og da der også blev hygget i festlig stemning i kroens Pavillon fredag aften, kom der også sjove fortællinger ud af det.

Når jeg tænker tilbage på Nykøbingfolket, er det med et smil på læben og specielt da Gorm Klokke fra Nykøbing havde været i festlig lag i Pavillon og var gået til ro i det værelse han havde indlogeret sig i på Kroen. Her boede også »Onkel John« og hans kone Lis, – og da Lis midt om natten kom tilbage til sin seng efter et natligt toiletbesøg, fandt hun til sin store overraskelse Gorm liggende i sin seng ved siden af »Onkel John«, som intetanende lå og sov. Lis fik grinende vækket Gorm, så han kunne komme tilbage til den rigtige seng. Historien blev gladelig fortalt til alle på havnen, og det gjorde det jo ikke mindre morsomt, at Gorm havde optrådt i »Adam« kostume. Om han er set på kroen siden, vides ikke.

I 1996 skiftede jeg til den store klasse, da jeg købte den sjægt, jeg stadig sejler i den dag i dag. Med »Nasen« blev der behov for en større besætning og udover min svigerfar, Poul Hansen som allerede sejlede med i »Æ' Teik«, kom også »Onkel John«, som gladeligt tog køreturen fra Grenå, hver tirsdag aften, når der skulle sejles kapsejlds. I mange år var vi os tre og engang imellem fik vi assistance fra min svigerinde, Kate. Kate har udover sejladserne taget del i natlige aktiviteter på havnen, så vi kunne få »Nasen« klargjort med brun sæbe og afvaskning af ruer og andet, der kunne sagtne vores fart og muligheder for succes på vandet. Om det skulle koste hende en tur i vandet, betød mindre for Kate, da hun til et VM troede, hun kunne skræve mellem to sjægte. Hun havde bare glemt, at sjægtene flyttede sig ved hendes berøring og pludselig var hendes ben ikke lange nok, så hun måtte en tur i havnen. Men hun fandt hurtigt ud af, at opgaven også var nemmere at løse fra den vinkel.

Vejret har vi jo alle år talt om og det har også været afgørende for, om vi overhovedet kunne komme på fjorden. Jeg husker år, hvor jeg er kommet udenfor om morgenen og som det første har set, at flagene hang slapt ned af flagstængerne. Det har altid været et dårligt tegn for mig, for så er sejladserne blevet blæst af allerede inden, vi er kommet i gang. Og andre gange har det blæst så meget, at det kun har været os i de store sjægte, der kunne komme på fjorden. Engang hvor det blæste omkring 14-15 m/sek. og sejladserne blev afblæst, var vi alligevel nogle som tog på fjorden i »Nasen«. Det var en super herlig sejlads, hvor vi var »rigtige« mænd fra Hjarbæk, i det rette element og »Nasen« klarede det flot og gav os alle en herlig oplevelse.

Vejret har dog også været med til at give mig en uvirkelig oplevelse, da lynet slog ned sidste år og min gast, Henrik og jeg måtte en tur på sygehuset til observation. En uvirkelig og grim oplevelse, som heldigvis gik godt. Men det er vigtigt at sætte lys på, at vejret ikke er til at spøge med. Mig ser i ikke på fjorden, hvis der er meldt torden over Hjarbæk.

Når jeg ser tilbage på de sidste 40 år, er det svært at skelne de forskellige år fra hinanden. VM har altid været en begivenhed, jeg har glædet mig til. Det er altid hyggeligt og sjovt at se, hvem der er med. Rart at hilse på både nye og gamle VM deltagere fra nær og fjern. Ja, det er altid med en vis spænding for, hvad der kommer til at ske i år, at jeg går på havnen fredag morgen til VM og drikker kaffe og spiser rundstykker med »Ældrerådet« og alle, der er kommet for at hjælpe til.

Til slut vil jeg sende en tak til alle de gaster, der har været med til, at gøre det muligt at komme på fjorden gennem alle årene. En stor tak til Knud Søndergård, der har været med til at løse en kæmpe opgave gennem alle årene. En opgave, der har gjort det muligt for alle os andre at nyde sejladserne på vandet. Og endelig glæder jeg mig til endnu et VM og venter spændt på, om vejret er med til at gøre det muligt for »Nasen« at placere sig i top endnu engang. Mit motto har alle år været: »Det gælder ikke om at vinde, men om at deltage og ha' det sjovt«. Og det bliver det ved med at være.

Med ønsket om god vind til jubilæet,
Ole Rømer

” Det første år som sjægtesejler

I 1976 blev jeg medejer af en 15-fods sjægt. Ellen og jeg købte den af brødrene Leif og Leo, og Carl og Jens hjalp med at sætte den lidt i stand. Malearbejdet skulle vi selvfølgelig selv ordne, hvilket Jens og Carl var lige ved at fortryde, for vores forbrug af maling var enormt. De mente, at mindst halvdelen af malingen måtte være smidt i fjorden, – men nej, blæsten og nok også solen gjorde, at malingen tørrede lige så hurtig, som vi kunne smøre det på, så vi smurte til dåsen var tom.

Sjægten kom i vandet og nu skulle vi jo lære at sejle! Vi fik rigtig mange »gode råd«, vi vidste aldrig, hvornår det var joke, og hvornår det var et velment råd.

Husker en gang, hvor vejret var rigtig flot, så Ellen og jeg bestemte, at vi skulle prøve at sejle med topsejl!

For det første var topsejlstagen så kort, at vi var nødt til at sejle hen til molehovedet for at binde den fast. Den dag kom Henrik på havnen, og vi var ved at sætte topsejl. »Pas nu på, piger, der er østen vind!« Ja-ja endnu et af de der råd, som vi ikke kunne stole på, men Henrik havde ret. Da vi først var fri af land, blev vi hurtig klar over, at vi havde alt for meget sejl oppe. Ned kom topsejlet, hvordan er stadig lidt af en gåde, men en af os må jo være kravlet op i masten ... ned kom det!

I 1977 skulle der så være Verdensmesterskaber i Sjægtesejlads! Rigtig mange i byen deltog i forberedelserne.

Desværre var jeg arbejdsramt om lørdagen, så Carl overtog min plads i sjægten og sejlede sammen med Ellen. Det var Carls første og sikkert også sidste VM i en sjægt. Da jeg dukkede op på havnen efter endt arbejdsdag, var humøret højt, alle havde haft en god dag på vandet! Måske undtagen Lis, hvis sejlads var endt brat, da sjægten kæntrede. Men Lis havde holdt hovedet højt (så cigaretten ikke blev våd).

Om aftenen blev der holdt fest i Tenna og Leifs lade. Vi startede med en sildemad med karrysalat og derefter skipperlabskovs fra »Det Kolde Bord« i Viborg. Desserten husker jeg ikke, – måske is?

Musikken kom fra en båndoptager og mon ikke vores lokale discjockey (Ole Rømer) havde hjulpet med det. En rigtig fin fest, der varede til den lyse morgen.

Så vidt jeg husker mødte alle op til sejlads søndag! Nogle var dog mere friske end andre. Sejladsen blev afviklet og alle havde haft en rigtig god weekend.

Ellers havde vi nok heller ikke gentaget VM år efter år, – ja, nu i 40 år.

Anna-Marie

Cum Grano Salis

Jydepotter og krejlere – med et gran salt!

Af Leif Tipsmark

Den første spæde omtale af saltudvinding på Læsø stammer fra 1330, da Børglumbispen havde ladet sig udbetale afgifter fra øen i form af salt, men først fra næste århundrede begynder mere sigende skriftlige kilder at være bevaret, og nu ses det, at også andre institutioner og enkeltpersoner end domkapitlet i Viborg havde del i produktionen.

I Middelalderen betalte Læsøboerne salt som afgift til Viborg Domkapitel. Efter saltsydningens ophør i 1652 fortsatte afgiften imidlertid. Så sent som i 1951-1952 betalte Læsø konge-tiende til Viborg Domkapitel på i alt kroner 660,48.

Fra de bevarede Registraturer over Klosterbreve ses, at mange Klostre i Jylland – f.eks. Dueholms Kloster paa Mors og Mariager Kloster – samt Kapit-

let i Viborg, der ejede øen og Kirkerne på Læsø, havde Saltkedler på øen, ligesom at beboerne svarede deres væsentligste Landgilde i Salt. Kapitlet havde sit eget Skib, som kunne laste 18 Læster Salt (= 324 Tdr.), og det hentede tre gange om året saltafgifterne her og landede det i Hjarbæk.

På Læsø kom man sent i gang med at syde salt. Det var munkene fra Viborg Bispesæde, der startede saltindvindingen på øen i midten af 1100-tallet. Under strandengene på Rønnerne fandt de nemlig det hypersalte grundvand i store mængder. Saltprocenten varierede fra 10-15% mod havvandets kun 2%. Saltsyderne blev næsten regnet for troldmænd. I den mørke Middelalder blev de også kaldt for »Lucifers Trælle«. Man lærte dog at tage alt med »Et Gran Salt«, hvilket betyder at man ikke helt kan tage det for pålydende.

De gamle Læsøboere brugte et nylagt hønseæg, når det skulle afgøres, om det supersaltholdige grundvand var godt nok til sydepanderne. Flød ægget i vandet med, hvad der svarer til en skilling i fri luft (12,5%), så blev det fyldt på tønner og kørt til syderierne.

Den jernpande, hvori det saltholdige grundvand opvarmes og ved rette temperatur og behandling afgiver sine saltkrystaller – alt efter saltsyderens kyndige styring. Hver pande kan rumme 300 liter vand.

Jomfrusaltet er det smukkeste krystalsalt der kan fremstilles. De store pyramideformede krystaller udfældes kun på en ny lage en gang om ugen når panderne er rensat og kalket. Jomfrusaltet har man til alle tider brugt som bordsalt og myterne tillægger det mange egenskaber.

Da salt blev efterspurgt i et sådant omfang, at man kaldte det »Det Hvide Guld« lød et af datidens citater: »Sult og salt er livets og madens bedste krydderi«. At spilde salt betød sorg og ulykke og havde du ikke salt til et æg, ja så var du fattig. I det store Romerrige fik de udstationerede soldater og arbejdere udbetalt deres løn i salt. Det hed salarium, og ordet kendes i dag, når din advokat skal have sit salær.

Den 5. juni 2016 er det 25 år siden den allerførste saltsyderhytte i nyere tid blev indviet. Idéen til at

etablere et historisk værksted, på et arkæologisk fundament, er Læsø Salt i dag megen tak skyldig til de tre arkæologer Jens Velle, Peter Seeberg og Hans Langballe fra Stiftsmuseet i Viborg. I jubilæumsåret er der 12-14 heltidsansatte og en omsætning på 10 mio. kroner – noget ingen havde forestillet sig i 1991.

I anledning af Hjarbæk Sjøgtelaugs 40 års jubilæum, er der indgået en aftale med Læsø Salt om levering af seks tønner sydesalt. Det sejles til Hjarbæk af Limfjordens Træskibslaug i deres rekonstruerede krejlerkåge »Krejleren« fra Aalborg – ganske som i middelalderen. Saltet sælges i små 200 gr poser i SjøgteCafeen til Sjøgte VM.

Netop Aalborg var samtidigt udgangspunkt og mål for Limfjordens krejlere. Så langt tilbage som til 1542 og 1550 findes der forordninger, der forbyder »slige kregelfare, bynder, borger og alle andre« at købe sild direkte ved fiskernes både inden fiskerne havde været i land for at betale told i Aalborg. Men krejleriet kunne ikke stoppes. Selve krejlerkågen er et helt kapitel for sig, der kræver en større artikel ved senere lejlighed.

Derimod handlede krejlerne med alt, hvad de kunne få en fortjeneste på, men visse varer var de dominerende. Om foråret gik turen til Kvols og andre eder i Hjarbæk Fjord efter jydepotter, eller sorte potter som de kaldtes. »Men hovedhandelen var dog Handelen med Skibskarlene fra Hanherred, som lagde til ved Bryggen i Kvols med smaaskibe. Disse folk, som i reglen opkøbte 5 a' 6 læs Potter til hvert Skib, forhandlede Lervarerne i Limfjordsegnene«.

Størstedelen endte i Aalborg, hvor man lagde ind i Østeraa eller Vesteraa. Her blev resten af lasten solgt. Returfragten bestod af brogede potter fra Nr. Uttrup og røde potter, som kom fra byer syd for Aalborg.

Netop Nr. Uttrup er tilfældigvis valgt som linket til nutiden. Her blev Viborgdrengen Mads Ottow udlært som pottemager for 35-40 år siden. Mads er i dag tilbage i Viborg og har sit eget værksted i Viborgs midtby. I anledning af Sjøgtelaugets 40 års jubilæum, har Mads designet en speciel miniudgave af en jydepotte – ganske anvendelig også til sydesalt fra Læsø. De små jydepotter kan købes i Sjøgte Cafeen til Sjøgte VM. Om krejlerkågen skal have små jydepotter med tilbage til Aalborg vil vise sig – måske der er udsolgt på havnen i Hjarbæk, inden de drager hjem når Sjøgte VM er slut.

Krejlerkaag i Østerå.

Kilder:

*Læsø Salt – i røg og damp.
Om sydesalt og ildsjæle.
Historie/Jyske Samlinger, Bind 5. række, 3
(1937-1938) – Saltværkerne paa Læsø.
Krejlere på Limfjorden af N. H. Lindhard,
Limfjordsmuseets Småskrifter nr. 1.
Nordjyske – 1. maj 2016
Jyllands Posten – 30. april 2016*

Kannikkefiske, Kattenshage, Kvols Hop, Lines Hul

Vi sejler vandet i Hjarbæk Fjord tyndt den ene sommer efter den anden, og vi angiver positioner til hinanden med ord som: ude ved grundflagene – ved Lynderup Mærket – ved Skals mærket – ved Vordebjerg – ud for Taarup Gaard osv.

Engang var fjorden daglig arbejdsplads for mange fiskere, og der var navn ved navn på lokaliteter ude i Hjarbæk Fjord. Fiskernes vand-stednavne beskrev farvandsområder og pladser i fjorden og især det, der ikke kunne ses, nemlig grunde, hager, huller osv. De beskrev også landbundet navnestof, og landkendinger og overétmærker har været en forudsætning for at finde pladserne.

Stednavne har deres eget liv, hvor nogle navne opnår en høj alder og andre opstår ved behov i en særlig situation eller ved en særlig hændelse. De kan forsvinde eller videreføres alt efter hvor meget brug, der er for dem. Efterhånden som fjorden har mistet sin betydning som arbejdsplads og generation ikke følger efter generation på vandet, glider navnene langsomt ud af brug og bevidsthed. Virksund dæmningen satte i 1966 en brat stopper for fiskeriet og dermed det daglige brug af navnene.

Nogle af navnene har måske en rigtig lang historie. Ved åernes udløb er der alle fire steder en lille sølignende bredning, der benævnes Hóp eller Haab

(udtales Håb med langt å). Særlig tydelig er det ved Kvols Hop, hvor området afgrænses af et par små tanger. Ordet Hóp findes både på Islandsk og på gammelt norsk fra Vestlandet og nordpå. Det betegner netop en bred afgrænset bugt ved en elvmunding. Under et af nordboernes landnamsforsøg i Vinland/Amerika slog man sig ned ved en flodmunding, der fik navnet Hóp.

Maleriet er fra 1932 og malet af Rasmus Christiansen. Det er fra den sydlige bred mellem Hjarbæk og Fiskbæk. I forgrunden ses vandreservoiret til de ørreddamme, hvor fiskerne fik opdrættet ørreder til udsætning. Ørredyngelen blev sat ud ved Hjarbæk, når den var en 10-15 cm. Hjarbæk fiskeriforening stod bag og fiskerne deltes om udgiften. I en periode opdrættede man ørreder af sweizisk afstamning. Dammene fik vand fra kilden Koldbæk. Fjord»bredningen« til venstre lige ud for reservoiret er den østligste del af Kvols Hóp. Den begrænses af Æ Snævr, der er den snævring hagen ovenfor reservoiret giver sammen med en tilsvarende ovre ved Kvolshages begyndelse. Hagen ovenfor er den hage, hvor sommerhusfolket i dag har deres bro. Bagved ligger Kvolshage med Kvols Sand ude omkring spidsen og i baggrunden Lynderupland med Knudshoved og Kattens hage.

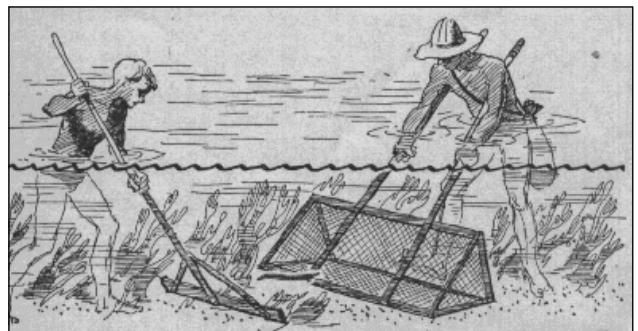
Sigvald Jørgensen fra Nederhede fiskede sammen med sin bror Peter fra Skals Åens udløb ved Klintedyb fra 1920'erne til dæmningen standsede fiskeriet. Blandt deres stednavne var Kannikefiske. Det lå nær ved udløbet af Simested Å. Navnet skaber forbindelse tilbage til middelalderen og Østerfjordens tilknytning til domkirken, der havde fiskerettighederne her og ejede Lynderupgaard.

Andre har meget færre år på bagen: Lines Hul har lånt navnet af Pouline Frederiksen, der var krokone på Sundstrup Færgetro i mange årtier. Hun begyndte som pige på kroen som 15-årig i 1877 og blev meget gammel. Hullet findes ved at sigte kroen gennem færgegårdens port. Om Lines Hul sagde fiskerne med et glimt i øjet, at det lå lige neden for Marens Patter. Selv i dag står der ofte et bundgarn i Lines Hul. Et hul er en lavning i bunden, gerne med blød bund, så det var let at få bundgarnspælene banket i.

Åerne havde navn efter den sidste by: altså ikke Simested Å, men Låstrup Å og ikke Jordbro Å, men Ørum Å.

Hagerne er både landets »knyster« og banker/grunde ud i vandet ud for »knysterne«. Hvis grundene var faste og sandede, kom de til at hedde noget med sand, f.eks. Kvols Sand.

Der er andre grunde og banker. Her får en af dem en særlig omtale. Ud for den hage (unavngivet), der er syd for Ørum Ås udløb (Ågangen og Ørum Hóp), findes en meget stort lavvandet grund, Æ Skjåål (Skjålet). Den går næsten ud til den grønne kost midt i fjorden. Tidligere blev der glibet mange ål her af karle, drenge og husmænd fra Ørum kanten. At glibe kræver et samarbejde mellem to mand, hvor den ene går med gliben (et stort trekantet bur, ålene jages ind i), og hvor den anden jager ålene op med krøjen (ligner en bred rive uden tænder). Mod nord og øst har grunden stejle sider, og en god spøg var, når den med krøjen kunne få manøvreret den med gliben baglæns ud over kanten!

Tegningen er lånt af Vagn Steensgaard, Viva Consult.

Fjorden rundt havde landet navne. Vi bruger stadig Lynderup Land, men der var mange andre »lande«: Knudsens Land, Sangoland, Knudsland, Skals Land osv. – fjorden rundt.

Lidt af navnestoffet er stadig i brug. På landingspladsen ved Knudby bruger vi stadig navnene på Skjålet, Skjålkrog, Kristens Havn, Den lille Rørbusk, P. Tont, Bølhul og Kvols Hage. Den lille Rørbusk er måske fjordens seneste fisker-stednavn. Navnet er »skabt« af den sidste erhvervsfisker i Knudby/Borup, Holger Jepsen og er gået i arv som et af de steder, han udpegede som et godt ørredsted. Rørbusken er i dag helt væk i rørskoven.

Bølhul er omgivet af et skær af mystik, fordi ingen har helt styr på, hvor det er. Et par fiskere fandt det uforvarende for få år siden, ved at den ene trådte ud i det under røgtning af åleruser. Han reddede sig,

fordi den anden sad i båden og kunne hive ham ombord. Desværre gjorde forskrækkelsen, at en præcis landkending ikke blev taget.

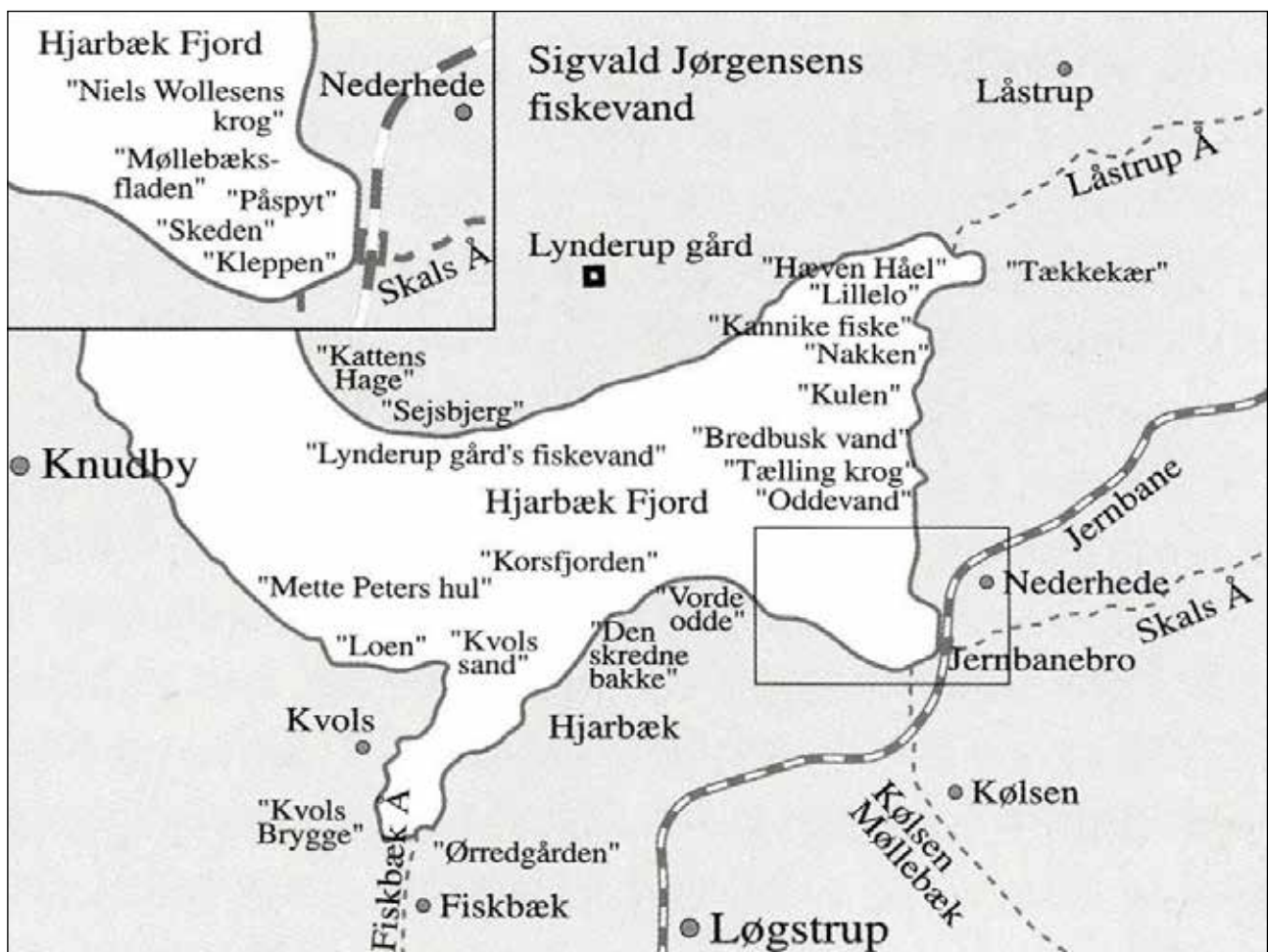
Stednavne lever også deres liv i hver sine sociale netværk. Sjægtelaugets Henrik Hvass har for år tilbage interviewet fiskere fra Knudby, Hjarbæk og Virksund – en fra hvert sted. De kendte stort set de samme navne, som knytter sig til Hjarbæk Fjord vest og nord for linjen mellem Vordebjerg og Kattens Hage (i dag kaldes den Lynderup Hage). De tre kendte også navne i Louns Bredning og de to endda mange navne fra Limfjorden som sådan, da de havde drevet fiskeri her. De tre fiskere havde ikke mange navne i Østerfjorden. Det havde til gengæld Sigvald og Peter Jørgensen, der så næsten ikke havde navne »ude i de andres område« (se kortene herefter).

Ved landingspladsen i Knudby findes på præstegårdsjorden en bakke fiskerne kaldte Dambakken. Bønderne inde på land havde deres egne Dambakke, nemlig den der ligger ved det gamle gadekær i Knudbys sammenvoksede tvilling, Borup.

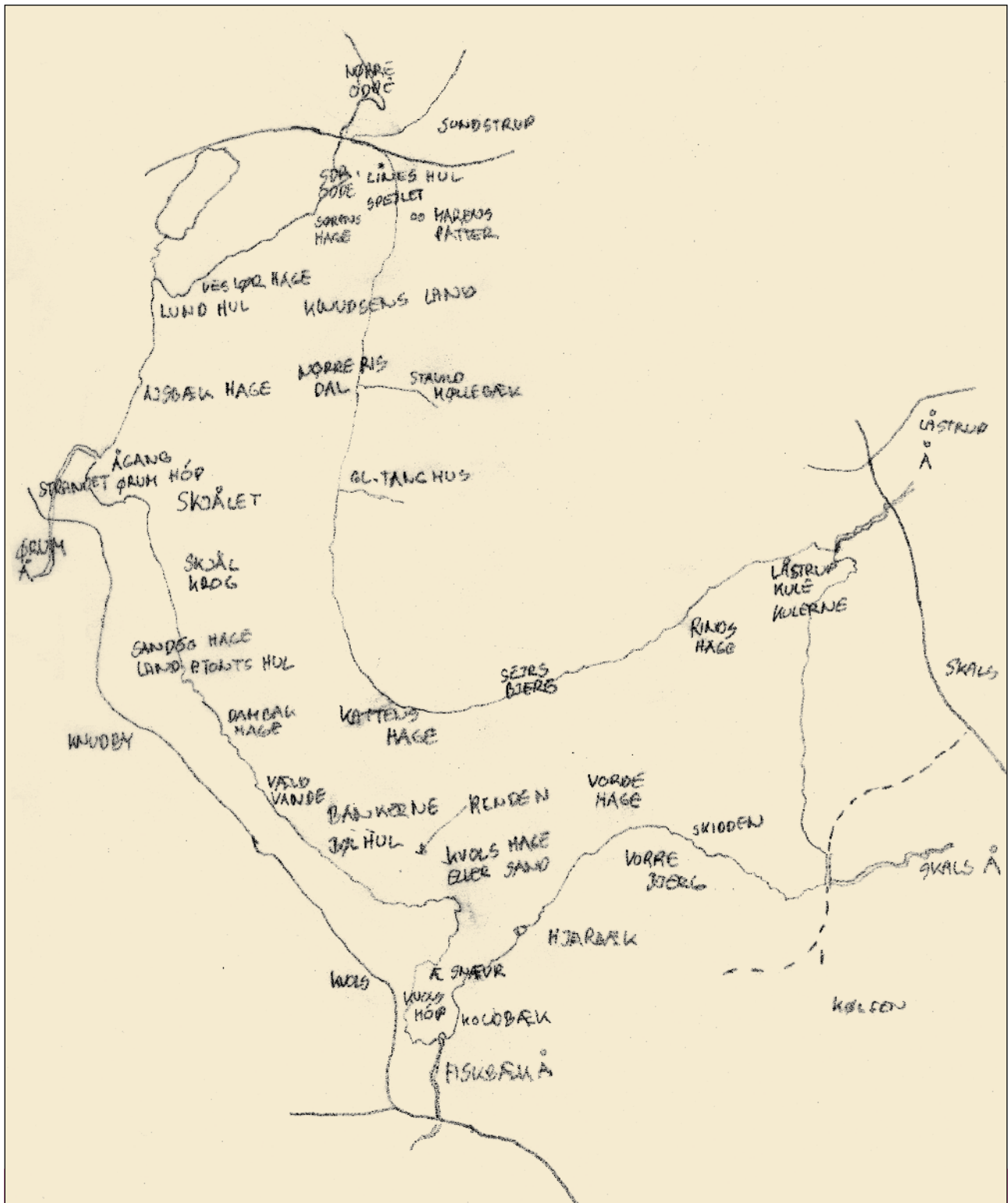
Over for Knudby ligger ruinen af et tanghus. Hjarbæk sejlerne har tilbage i tiden kaldt den Halvvejs Huset.

Navnestoffet på kortene stammer fra forskellige kilder: Jens Østergaard fra Valsted ved Nibe har skrevet bogen: »Jægere og fiskere ved Limfjorden i 100 år«. Han har samlet Sigvald Jørgensens navnestof på kortet over Østerfjorden (Sigvald fiskede fra Skals Å).

Af Erik Valum Jensen, Knudby.

Kortet er gengivet med tilladelse fra Jens Østergaard

Henrik Hvass har for år tilbage spurgt til navnestof hos Arne Jensen (fiskede fra Hjarbæk), Jens Møller Jensen (fiskede fra Virksund) og Christian Borritz (fiskede fra Knudby).

De fleste navne er skrevet ned på »fin-sprog« og denne forfatter har ikke så meget sprogøre, at han kan gøre dem om til dialekt.

Erik Valum Jensen.

Christian Borritz har fortalt om navne og sat dem på kort (ovenstående) til artiklens forfatter.

Fiskere, landingspladser og fiskerlejer ved Hjarbæk Fjord

Engang var Hjarbæk Fjord vugge og barnekammer for Limfjordens fisk. Rigtig mange fisk gydede og havde deres første opvækst her.

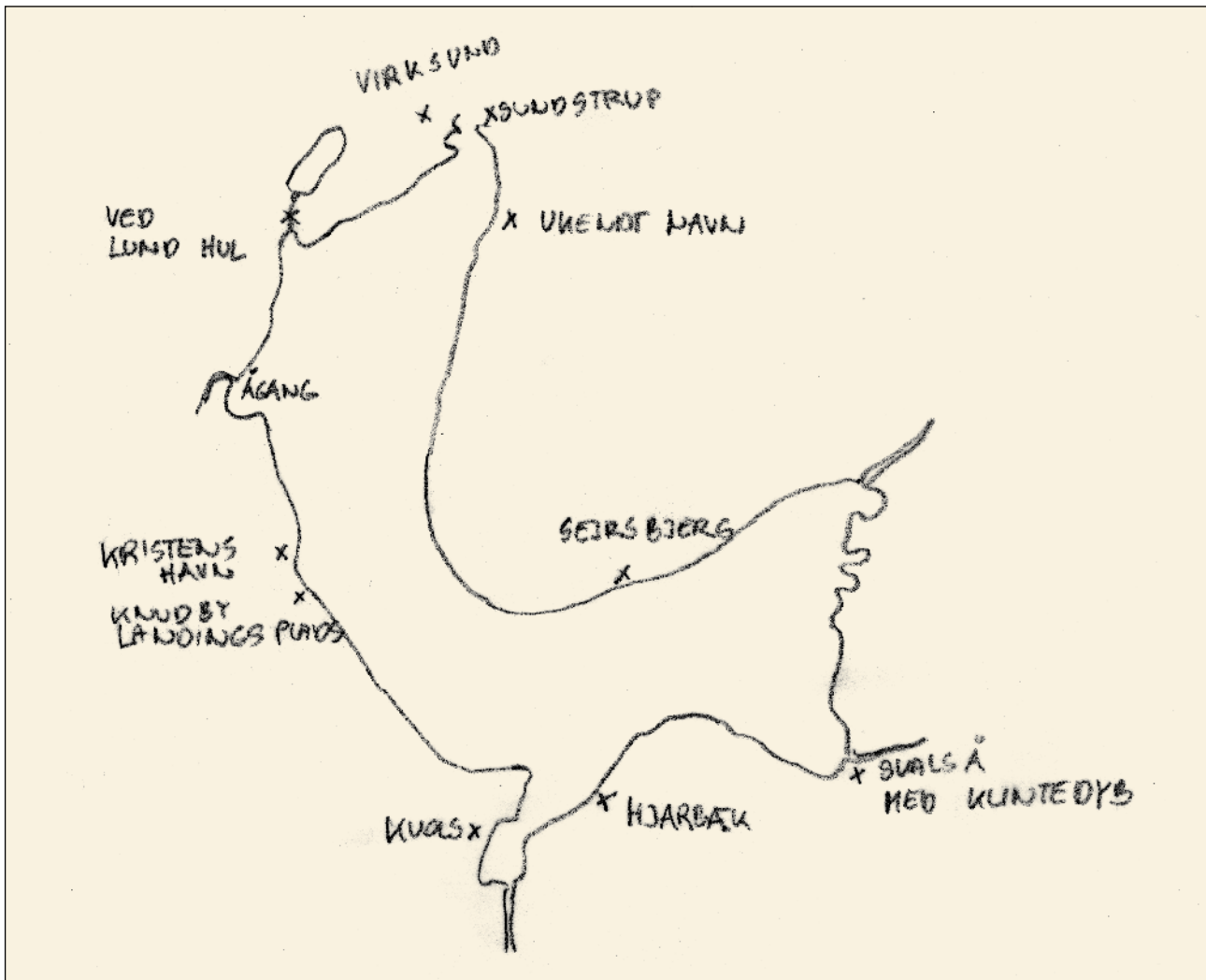
Som alle andre steder ved Limfjorden var fiskeriet ved Hjarbæk fjord noget, der gav et tilskud til den daglige kost og lidt supplerende indtægter for alle rundt langs kysterne. Fiskeriet var samtidig garantien mod hungersnød, hvis alt andet slog fejl. Stort set alle fiskede mere eller mindre. Karlene på gårdene blev sendt på fiskeri, når sildene kom, og karle, drenge og piger blev sendt ud med gliben for sikre ål til husholdningen.

Mange husmandsfamilier levede af en blandingsøkonomi med lidt landbrug, lidt daglejerarbejde eller håndværk og fiskeri.

Det er først fra sidst i 1800-tallet at specialiseringen begyndte, og at gårdmandsfiskeriet gik på retur samtidig med, at flere husmandsfiskere begyndte at blive heltidsfiskere. Blandingsøkonomien fortsatte dog langt op i efterkrigstiden, hvor fiskere i gode perioder udelukkende levede af fiskeriet og i dårlige perioder tog supplerende arbejde. Det var også en del af fjordkulturen, at mange drenge startede i en meget ung alder (5-6-7 år) med et par ruser og måske et nedgarn og på den måde lærte fisker-

Billedet er lånt af John Mortensen, Knudby.

færdighederne, samtidig med at de samlede kapital til investeringer i flere redskaber og både. De erhvervsfiskere, der gik på pension, fortsatte ofte med lidt biehvervsfiskeri.

Vore dages fritidsfiskeri er en videreførelse af suppleringsfiskeriet, og mange fritidsfiskere har deres rødder og forståelse tilbage i det erhvervs-mæssigt blandede fiskeri.

I Hjarbæk Fjord afsluttede dæmningsbyggeriet i 1965-66 fiskeriet på en gang. I bogen »Jægere og fiskere ved Limfjorden i 100 år« fortæller Jens Møller Jensen (der fiskede fra Sundstrup), at 10-12 bådehold med 2-3 på hver og 15-20 biehvervsfiskere, det betyder, at omkring 50 familier mere eller mindre levede af fiskeri i Hjarbæk Fjord, da dæmningen kom.

Det meste af fiskeriet i Hjarbæk Fjord foregik fra faste pladser, hvor besejlingsforholdene var rimelige, og hvor afstanden fra hjem til både- og redskabsplads var kort. At mange mennesker var

implicerede fortæller også de mange pladser om. Her er landingspladsen ved Knudby engang i begyndelsen af 1960'erne. Garn- og redskabsskurene er kommet til lidt efter lidt fra midt i 1920'erne. Tidligere stod der 2 spærhuse oppe under den træklædte skrænt. Tjærestedet ses her i forgrunden, men er nu borte. Det afslører sig i dag som en stor tjærekulump i tagrørene og tjæregryden står nær vandkanten med blomster i. De faststående redskaber (ruser og bundgarn) blev tjæret. Nedgarn og vod (og evt. sejl) blev barkede, dvs. kogt i en barklage, der gav den karakteristiske rødbrune farve, vi kender fra sjægtesejlene. Barkgryden har stået i nærheden af skurene, men blev revet ned, da nylongarnene efter krigen vandt frem.

Da dæmningen blev bygget havde 4 familier endnu deres hovedudkomme ved fiskeriet. En enkelt ældre fisker fortsatte på kanten af fattigdom, til han nåede folkepensionsalderen, hvor der så blev rimeligere økonomiske vilkår. De andre familier fandt andre indkomstgrundlag.

Tager vi fjorden rundt møder vi mange steder, der fiskes eller har været fisket fra:

Virksund og Sundstrup var de to store pladser. Sundstrup har i dag en levende fiskerihavn med muslinger som hovedfangst. Rester af det gamle fiskeri kan findes lidt mod nord, langs kysten ved redskabshusene.

I Virksund kan sevicebygninger og garnhuse stadig findes, og den gamle ophalerbedding er aktiv endnu, omend den er ved at være ramt af tidens tand. Herfra fisker mange fritidsfiskere, og der er bygget en ny samling garnhytter og et fællesskur.

Foto: Anne Hvass

Foto: Anne Hvass

Foto: Anne Hvass

Lidt mod syd, på vestbredden ved Spejlet, lige neden for Marens patter, er der et nyt landingssted med bundgarnspæle i reoler til brug i Hjarbæk Fjord og et par både på svaj.

På østbredden, hvor Ørslevkloster Sø har sit udløb, var der førhen en landingsplads med tilknytning til den lille landsby, Lund. Allerede i begyndelsen af 50'erne var den ophørt med at være aktiv. Der går stadig en markvej fra Lund til pladsen, men den er vanskelig at finde i dag.

Fra udmundingen af Ørum Å/Jordbro Å fiskes der i dag af en mindre »flåde«. Måske har det været sådan, Ørumfolkene fiskede førhen, men alle spor af det er forsvundet, da engene blev inddæmmet og åen flyttet i de første krigsår.

Næste plads er Kristens Havn, der ligger længere mod syd på østbredden. Pladsen er etableret i 1970'erne, hvor der en kort årrække kunne fanges rigtig mange ål i store pæleruser. I dag fiskes der ikke derfra.

Kort derfra ligger Landingspladsen ved Knudby. Den har en lang historie bag sig og der fiskes med en 12-14 både derfra. Her er fiskerhuse og stejleplads.

Fortsættes der sydpå langs østbredden nås Kvols. Her går fiskeriets historie meget langt tilbage. Det gamle tjærested er restaureret, og der fiskes aktivt med en del både.

Hjarbæk har ligeledes en lang fiskerihistorie. Graver man i stejlepladsen, støder man hurtigt på tykke tjærelag, og her er også en samling aktive fiskerhuse og en del fiskere.

Ved Skals Ås udmunding ved Klintedyb var der tidligere en landingsplads. Her kan findes rester af et tjærested. Tidligere stod her også et redskabsskur. Pladsen blev inaktiv, da dæmningen kom.

Ved Sejrsbjerg på Lynderupland, havde folkene fra Lynderup Land deres landingsplads. Det var også

Lynderupgårds landingsplads, og fiskeriafgifter i naturalier blev afleveret her. I dag går der en grusvej ned til stedet, men der ingen synlig spor af tjærested og redskabshuse. I begyndelsen af 1950'erne var der kun en enkelt der fiskede herfra.

Af Erik Valum Jensen med hjælp af den tidligere Knudbyfisker Christian Borritz

Foto: Anne Hvass

Viborg Sejlklub 75 års jubilæum

Jeg vil gerne takke alle, der var med til at gøre den 22. april 2016 til en rigtig god dag. Tak for den store opmærksomhed på denne dag, og tak til Hjarbæk Sjøgtelaug for den smukke akvarel, som nu pryder klubhuset.

På vegne af bestyrelsen

Peter Black
Formand

Sjægtelaugskordinator Leif Tipsmarks årsberetning 2015

Velkommen til forårsmøde 2016.

Velkommen til alle »aktive sjægtesejlere« – et dejligt frit og dog lidt forpligtende begreb, som vores redaktør »kom på« for et par år siden. Det er også det nærmeste man kan komme det der bare – lidt ligner noget medlemskabsagtigt af Hjarbæk Sjægtelaug.

Det, der er så betryggende for mig – som laugskordinator – er, at jeg altid føler, at alle der er til stede ved forårsmødet – udover at være i startblokken til en ny sejlsæson – også er her i en positiv ånd. Om det er for at undgå at betale noget så ussel som kontingent, ved at give den en skalle med nogle af vores mange aktiviteter – hvoraf nogle kan kaste ussel mammon af sig – det lader jeg stå hen i det uvisse.

En ting er sikkert – koordinatoren stiller til hvert forårsmøde sit mandat til rådighed – og hvis han ikke modtager applaus for sin beretning ... så – jah ... så har han et problem! Sådan har det nu været i 40 år – hele fyrre år – det er helt fantastisk! ... og vi er kun på koordinator nummer to! Det er helt i tråd med webmasters bemærkning – på den hypermoderne nye mobilvenlige hjemmesides forside: »Som bekendt går lauget ind for udvikling, – bare det ikke medfører forandringer!«

Selvfølgelig skal det fejres – og jeg skal da lige love for, at sjakbejdserne med tovholderne for bordenden, har fået bikset et udkast til et program sammen. Det kommer vi til at høre mere om i løbet af eftermiddagen.

Sikkerhed i sejlads er som bekendt ikke kun rettidig omhu. Vi har indført sikkerhedsregler og fået nye forsikringsaftaler, det giver en god følelse – men sund fornuft og rettidig omhu, blandet med erfaring er en god grundsubstans, at begive sig ud på fjorden med. Jeg ved, at det trofaste sjak af skippere og bedstemænd, der giver vores gæster gode sejlads- og naturoplevelser, gør deres yderste for en sikker sejlads. De har deres del af æren for vores gode ry rundt omkring.

En af de store usikkerhedsfaktorer i sejladsen er vejret! Trods gode vejrudsigter og varsler helt ned til lokalt plan, er vi alle sikkert lige så meget opmærksomme på vejret – som vi frygter at blive overrasket af det! Overraskelsen fik vi at føle til sidste års verdensmesterskab – nogle af os mere end andre! Et lynnedslag på havnen medens alle både var på fjorden på nær to. Lykkeligvis slap vi alle med forskrækkelsen – men sikken et brag! Efter at vi havde haft tre mand til seks timers check på sygehuset, kunne alle ånde lettet op og festen kunne begynde i vanlig god stemning. En bemærkning faldt til en af de hjemvendte fra sygehuset: »Nåh – så er du nok »i stødet« til festen i aften!«

Min gæstegast Jens fra Frederikssund led den tort, at hans tænder klaprede ukontrolleret, da lynet slog ned – medens han havde fat i forstaget på sjægten – stående på broen. En galgenhumoristisk sjægtesejler tildelte ham senere på dagen øgenavnet »Jens Lyn«. Forsikringssselskabet fandt det efterfølgende »overvejende sandsynligt« at lynet havde taget livet af batteriet til lænsepumpen på sjægten og erstattede det. Man må sige, det var tæt på!

Som bekendt er det skipper, der ene og alene afgør, om han vil sejle ud og deltage i kapsejlsads.

Jeg ser med fortrøstning på laugets fremtid, bekræftet af at en af laugets yngste skippere ved eventuel kommende graviditet, vil indpasse det i sjægteseasonen.

God sejlsæson til Jer alle!

Leif Tipsmark

Referat af Sjægtelaugets forårsmøde 12. marts 2015

Bilag:

Hjarbæk Sjægtelaug Regnskab for perioden

1. marts 2015 – 29. februar 2016.

1.

Forårsmødet blev afholdt 12. marts 2016 i sognegården, Løgstrup. Der var mødt ca. 40 deltagere op til hjemmebagte boller med pålæg, småkager samt kaffe, øl og vand. Mødet blev åbnet på kaffeudvalgets vegne af Lillan der bød velkommen og gav ordet til Leif T, der foreslog at Finn skulle være dirigent. Han modtog helt overrasket valget, som også behørigt blev tilkendegivet ved forsamlingens applaus.

2.

Dirigentens første opgave var at udpege en referent. Valget faldt på John (der også var referent sidste år) der, også efter behørigt applaus, takkede for valget.

Herefter fik laugets koordinator Leif T ordet. Han berettede om året der gik.

Dirigenten foreslog herefter, at vi fælles gennemgik Sjægtelaugets underudvalg, og at disse aflagde en kort status for deres virke. Dette blev vedtaget.

3.

Udvalgenes beretninger:

a. Økonomi. Thorsten gennemgik regnskabet, der er vedlagt som bilag. Regnskabsaflæggelsen og den måde regnskabet var stillet op havde ikke ændret sig i 25 år. Efter grundig gennemgang af regnskabet, var der stort bifald til Thorsten. Kassereren konstaterede, at VM-cafe-pengekassen i 2015 var smeltet sammen med VM-pengekassen. Resultatet af Cafe-salget er det derfor ikke muligt at opgøre. Der var enighed om at sikre adskillelse mellem de 2 kasser ved VM i 2016. Kassereren efterlyste også aktiver som lauget ejer, men som ikke var påført listen over aktiver i

regnskabet – eller aktiver der skulle fjernes fra listen. Rettelser til »Aktiver listen« sendes til ham. Leif T orienterede om nye skilte til sjægtene. Det drejer sig om ca. 30 stk. á 60 kr, udført i god jysk kvalitet og så er det billigt. I den forbindelse skal alle tavlerne opdateres. Det forventes at disse ville blive sat op i år. Yderligere vil der komme en udgift til VM el-tavler og kabler på mellem 4.000 kr. og 6.000 kr. i år. Så slipper vi i fremtiden for at låne os frem.

Det var ganske interessant og sjovt at gennemse det gamle Ankertovskrog blad fra 1988, som Thorsten havde med og som han lod gå rundt. Jeg kunne genkende flere af navnene herfra. Thorsten fortsætter i udvalget.

b. Ankertovskrogen: Leif N lovede at der vil komme et årsskrift som også er et 40-års jubilæumsnummer. Det vil udkomme når det er færdigt. Dette vil senest være før sommerferien. Alle kan komme med bidrag. Der var stor ros til Ankertovskrogen fra forsamlingen.

Lissie spurgte ind til sekretariats- og pressefunktionen i udvalget. Forsamlingen blev enig om at overdrage denne til Laugskoordinatoren. Han kan så rådføre sig med sjakbajserne, hvis der opstår tvivlsspørgsmål. Søren J foreslog at ændre udvalgets navn til »Bladudvalget« eller »Ankertovskrogen«. Udvalgets medlemmer fortsætter.

c. Limfjordsfortællinger: Henrik Hvass fortalte, at der kommer besøgende til hans og Bent Møllers fortællinger. Jesper Hjermand har hjulpet med. Om end der ikke kommer mange tilhører, så kommer der altid nogen. Overskuddet fra disse arrangementer går direkte i »Prosjægtfonden« – en del af den fælles sjægtekasse.

Henrik og Bent fortsætter næste år, men efterlyste flere frivillige i udvalget. Forsamlingen anbefalede, at de supplerede sig selv.

Udvalgets medlemmer fortsætter.

d. Kapsejlad: Knud orienterede om at der havde været mulighed for 27 sejladser, hvoraf de 23 blev gennemført. Det har givet lidt mere end 10 både i snit pr. gang, et lille fald fra sidste år. Knud orienterede også om at flere af de hvide kapsajladsbøjer var gået i stykker. Der er søgt midler fra fonde til nye. Ellers måtte der købes nye over VM budgettet, som ville koste 800 kr. eller 1.400 uden rabat.

Lissie spurgte om sejladssæsonen i år sluttede senere end normalt, men Knud oplyste at det gjorde den ikke. Claus foreslog at indføre, at man kunne fratrække et par sejladser i den samlede resultatopgørelse om sommeren, – men dette blev ikke vedtaget.

Udvalgets medlemmer fortsætter.

e. Pionerudvalg: Knud nævnte at det igen var en vellykket bådoptagning for 2015. Knud foreslog at der opstilles et bådudvalg, der skulle tage sig af SIF og MARS. Dette var forsamlingen enig i, og udvalget består nu af: Knud, Finn J, Erik, Karl og Holger.

Sara og Dorthe vil gerne sejle SIF, men mangler gast. Leif N demonstrerede gæstebanken på hjemmeside, hvor der kunne søges om gaster. Udvalgets medlemmer fortsætter.

f. Festudvalg: Poul har ikke endnu meldt noget ud om kommende arrangementer. Cafeudvalget vil (som ovenfor under pkt. a.) se om de kan adskille Cafe-kassen og VM-kassen. Udvalgets medlemmer fortsætter.

g. Teltudvalg: Bent nævnte, at der var skiftet teltudbyder. Det var han svært tilfreds med. Især fordi man nu kunne regne med aftaler mellem den nye teltudbyder og ham. Teltet bliver en lidt anden størrelse, nemlig nu 24 x 12 meter, mod før 33 x 9 meter. Afhængig af antal deltagere, kan der sættes yderligere sektioner på teltet. Udvalgets medlemmer fortsætter.

h. Dommer tirsdag / søndag: Lillian fortsætter som dommer. Hun var dog meget tilfreds med vejret sidste år. Det har været regnfuldt, koldt og i det hele taget utilfredsstillende. Det har øjensynligt også – i

en udstrækning – holdt både kapsejladsdeltagere og turister væk. Afløsere for den våde og kolde tjans som dommer er Svend og Anne-Mette. Carl J fortsætter med opgaven som følgebåd. Der var stort applaus fra forsamlingen.

Trods de vejrlige udfordringer, fortsætter Lillian som dommer.

i. Dommere VM: Knud fortalte, at der var behov for en ny dommerbåd. Der var flere forslag: Plys med MISTRAL, Søren J med DOMINIQ eller SVALEN (hvis den er klar efter bedding). Det er i en tid endnu et åbent spørgsmål, hvad resultatet bliver. Marianne foreslog, at der skal en Karl M sjægtevejrhane på skuret. Det vil Karl M og Finn J se på (og også hvorledes denne kunne sponseres). Udvalgets medlemmer fortsætter.

j. Skurudvalg: Carl Jensen fortalte, at skuret skal males i år. Som nævnt sidste år, trænger døren til skuret til en reparation. Finn J indskød at han kendte til problemet, og havde vist lovet at se på det. Udvalgets medlemmer fortsætter.

k. Præmieudvalg: Henrik aflagde beretning på præmieudvalgets vegne. Ungdomspræmien var kommet tilbage, men han mangler »Rosinen i Pølseenden« – præmien som ellers blev indstiftet i 1977. Det kunne jo være sjovt, hvis den kom til veje. Ligeledes mangler en halvmodel i plastik af en sjægt. Den efterlyses også.

Ole JH efterlyste en vejledning til, hvordan »vinderskilte« skal se ud og hvor de skal placeres på præmierne. Dette ser udvalget på. Ligeledes om Hemming skulle have en »Den Gyldne Rorpindsforlænger« som en permanent præmie. Udvalgets medlemmer fortsætter.

l. Kaffeudvalget: John nævnte at der var pæn opbakning til de sædvanlige aktiviteter som kaffeudvalget stod for. John nævnte især Anne-Marie og Lillian fra kaffeudvalget, som står for hjemmebagning og en stor del af den øvrige planlægning af møderne i Menighedshuset. Stor applaus fra forsamlingen.

John nævnte også at planlægning og afvikling af turene i november og januar, skete i et samarbejde med turudvalget. Udvalgets medlemmer fortsætter.

m. Junior- og gæstesejlsudvalget: Henrik nævnte at der har været mange aktiviteter og megen aktivitet i 2015. Der går nogen ressourcer til administration af de nye sikkerhedsregler, men som vi prøver det flere og flere gange, sker der en hurtigere og smidigere behandling. Vi får mere erfaring og herved går det administrative også hurtigere. Blæser det over 8 s/m går vi ikke ud med gæster. Heldigvis har vi andre aktiviteter på havnen, når f.eks. 152 elever pludselig ikke kan sejle på grund af blæst, men må aktiveres på anden måde. I denne forbindelse har Bents erhvervs erfaring haft en væsentlig indflydelse på at engagere de unge mennesker.

Henrik mindede om, at kun både, der var certificerede, må gå ud med gæster. Udvalgets medlemmer fortsætter.

n. Webmaster: Leif Nielsen fortalte at den nye hjemmeside så småt er i gang. Den gamle hjemmeside kan dog stadig anvendes. Der er 10-15 hits på hjemmesiden om dagen. Udvalgets medlemmer fortsætter.

o. Turudvalget: Finn J erklærede at det har været et vellykket år. Ud over uge 28 turen, der ganske vist var ret våd, havde der været mange aktiviteter bl.a. ture til Norge. Næste års tur til Ringkøbing Fjord har Ringkøbing folkene ansvaret for at planlægge. Der skal ikke betales havnepenge ved dette arrangement, vi får lov til at ligge gratis i havnen.

Yderligere oplyste Finn at næste september planlægges en tur til Barcelona. Vi har vist en gammel forbindelse hertil.

Knud fortalte om et weekendarrangement weekenden efter VM, som skal foregå i Sundsøre. Det er indvielse af det restaurerede Pakhus. Der er mulighed for at overnatte i Pakhusets togvogne. Det er planlagt at besøgende til arrangementet, kan sejle en tur med en sjægt. Dog skal man huske sikkerhedsforskrifterne omkring dette.

Søren J oplyste om sejlerdage på Vestkysten inden uge 28. Der vil være link på hjemmesiden. Børge udtræder af udvalget, der ellers fortsætter med øvrige medlemmer.

p. Bibliotek: Sjoerd havde intet at bemærke. Udvalgets medlem fortsætter.

q. Faneudvalg: Leif T havde ingen bemærkning andet, end at udvalget står til rådighed når behov. Udvalgets medlemmer fortsætter.

r. Sjægtebro: Leif T nævnte planen om at opsætte de nye skilte ved sjægtene (se pkt. a.). Udvalgets medlemmer fortsætter.

4.

Eventuelt.

Søren J meddelte, at man kunne bestille Hempel hos ham – hurtigt. Der kunne være op til 30% at spare.

Herefter overlod dirigenten ordet til Laugskoordinatoren, der takkede for god ro og orden.

Referent
John Brun Jensen

12. marts 2016
Thorsten Bjerring

Foto: Anne Hvas

Regnskab for perioden

1. marts 2015 til 29. februar 2016

VM august 2015	VM-fest udgifter	-47.002,20	
	VM-fest indtægter	62.987,00	
	Telt m.v.	-16.592,95	
	Tilskud fra Viborg Kommune	3.000,00	2.391,85
	Løbspapirer	5.700,00	
	Diverse udgift/indtægt	4.004,77	19.304,77
ANKERTOVS-KROGEN	Trykning, porto m.v.		-360,00
ØVRIGE POSTER	Anskaffelser netto (note)	-5.412,38	
	Arrangementer	0,00	
	Gæstesejladser	1.350,00	
	Diverse udgifter – netto	-2.268,37	
	Forsikring af sjægteskur	-1.144,00	
	Bidrag	700,00	
	SIF	-4.367,38	
	MARS	-6.300,66	-17.442,79
ÅRETS RESULTAT	Negativt		-6.106,17
KASSEBEHOLDNING	PRIMO MARTS 2015		38.194,05
	ÅRETS RESULTAT		-6.106,17
	ULTIMO FEBRUAR 2016		32.087,88
ProSjægtFond	Primo		9.008,00
	Tilgang (Limfjordsfortællinger)		1.000,00
	Ultimo		10.008,00
ØVRIGE AKTIVER	Sjægteskur		
	2 stk. topsejls-shelters		
	Følgebåd (»instruktionsbåd«) »Mars« incl. 15HK Suzuki med fjernbetjening samt redningskrans og kasteline		
	Sjægt »Freja« + Ålborgjolle »Flyvefisken«		
	Sjægt »SIF« L45		
	3 stk. store hvide + 4 stk. store røde blåsere		
	Bådvogn til MARS		
	Vindmåler		
	2 stk. nødbelysning til telt		
	1 stk. Nilfisk højtryksrenser og 1 kabeltromle		
	Fane + flagstang + 6 nationalflag		
	9 bord-bænke-sæt		
	63 redningsveste (forsk. størrelser)		
	3 Infotavler på Hjarbæk Havn		
	30 stk. skiltestandere		
	En kæmpegrill på hjul		

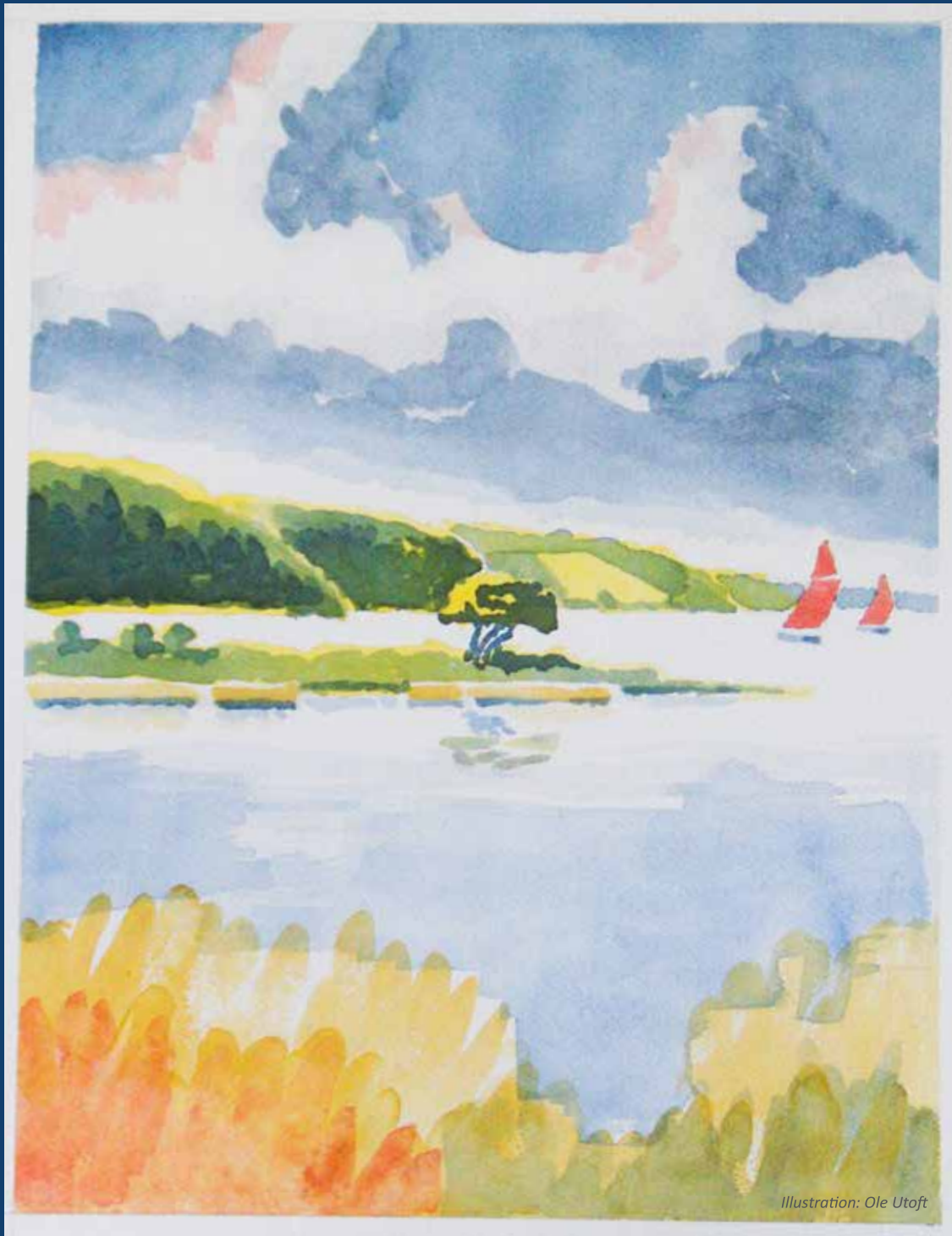
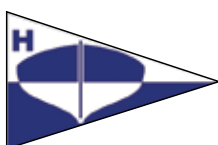

Illustration: Ole Utoft

VM Sjægtesejlad

Hjarbæk 17.-21. august 2016

56°31,9'N · 9°19,1'E · Hjarbæk Sjægtelaug · www.sjaegt.dk

Redaktionen:
Leif Nielsen, redaktør
Bent M. Nielsen, udgiver
Leif Tipsmark, tryk
Henrik Hvass
Erik Valum Jensen
Lissie P. Vagner

Kontakt:
info@sjaegt.dk
Hjemmeside:
www.sjaegt.dk
Udgivet:
Juni 2016

Afsender:
ANKERTOVSJKROGEN
v. Bent Nielsen
Baldersvej 20
8800 Viborg